

BRZOJAV SVETOM OCU

*Sua Santita**Giovanni Paolo II**Citta del Vaticano*

Beatissimo Padre,

vescovi, presbiteri e operatori pastorali della Croazia e della Bosnia ed Erzegovina sono convenuti a Zagabria per celebrare la XLI Settimana Teologico-pastorale (23 – 25 gennaio 2001) che ha come tema *Crisi dei valori nella societa croata contemporanea*. Consci delle difficoltà nei confronti delle complesse sfide all'inizio del nuovo millennio, lo scopo a cui miriamo è un'entusiasmante opera di ricoinvolgimento e ripresa pastorale. Vogliamo delineare le tappe del nostro cammino futuro, tenendo fisso lo sguardo su Gesù (cf. *Eb* 12,2) e promuovendo una spiritualità di comunione.

Nell'orizzonte della Vostra Lettera apostolica *Novo Millennio Ineunte* vogliamo come Chiesa vivere il tesoro del Giubileo »non solo come *memoria del passato*, ma come *profezia dell'avvenire*« (cfr. *NMI*, 3) e soprattutto nella comunione ecclesiale »prendere il largo« con speranza.

In occasione dell'apertura della XLI Settimana Teologico-pastorale, promossa dalla Facoltà Cattolica di Teologia dell'Università di Zagabria, mentre invociamo dallo Spirito Santo i doni della pace e dell'unità chiediamo la Sua benedizione apostolica.

Zagreb, il 23 gennaio 2001.

Mons. Josip Bozanić
Arcivescovo di Zagreb

Prijevod brzojava Svetomu Ocu Ivanu Pavlu II.

Sveti Oče,

Biskupi, prezbiteri i pastoralni djelatnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine došli su u Zagreb, kako bi sudjelovali na 41. Teološko-pastoralnomu tjednu (23. – 25. siječnja 2001.) koja obrađuje temu *Kriza vrednota u današnjemu hrvatskom društvu*. Svjesni poteškoća pred složenim izazovima na početku novoga tisućljeća, cilj kojemu težimo je oduševljavajuće djelo ponovnoga pastoralnog zamaha. Želimo zacrtati smjernice našega budućeg hoda, zagledani u Krista (usp. *Heb* 12,2) i promičući duhovnost zajedništva.

U svjetlu Vašega apostolskog pisma *Ulaskom u novo tisućljeće* kao Crkva želimo živjeti blago Velikoga jubileja »ne samo kao *spomen prošlosti*, već kao *proroštvo budućnosti*« (cf. *NMI*, 3) te poglavito u crkvenomu zajedništvu »izvesti na pučinu« ispunjeni nadom.

Prigodom otvaranja 41. Teološko-pastoralnoga tjedna u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dok zazivamo od Duha Svetoga darove mira i jedinstva, molimo Vaš apostolski blagoslov.

Zagreb, 23. siječnja 2001.

Mons. Josip Bozanić
Nadbiskup zagrebački

POZDRAVI NA OTVARANJU
XLI. TEOLOŠKO-PASTORALNOGA TJEDNA

Mons. Josip Bozanić
Nadbiskup zagrebački i predsjednik HBK

Četrdeset i prvi Teološko pastoralni tjedan ponovno nas je okupio. Radosna srca pozdravljam uzoritog Kardinala, preuzvišenog Apsotolskog nuncija u Hrvatskoj, oca nadbiskupe i biskupe, predstavnike sestrinskih crkvenih zajednica, veleučenog Rektora Sveučilišta u Zagrebu, braću svećenike, redovnike i redovnice, vjernike laike i cijenjene goste.

Zahvaljujem Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu za ponovnu organizaciju ovako jedinstvenoga skupa Crkve u hrvatskom narodu. Za ovogodišnji Teološko-pastoralni tjedan naš Katolički bogoslovni fakultet izabrao je temu: Kriza vrednota u današnjemu hrvatskom društvu. Noseća riječ ovog studentskog tjedna – prvog u novom tisućljeću – jest kriza. Uz riječ vrednota, kriza se najviše upotrebljava u naslovima predavanja. Postavlja se pitanje ne upućuju li nas krize vrednota i sve učestaliji govor o krizama na krizu svih kriza, a to je strah od suočavanja s izazovima budućnosti.

Tko ima uho neka posluša što Duh govori Crkvama – taj je poziv upućen Crkvama Otkrivenja. On traži slušanje koje osposobljava čovjeka i omogućuje mu da pronikne i ono što još nije pojavno. Potrebno nam je u svjetlu Božje riječi čitati znakove vremena. Drugi vatikanski sabor kaže: »Da bi Crkva mogla ispuniti tu zadaću dužnost joj je da u svakom vremenu ispituje znakove vremena i tumači ih u svjetlu Evandjelja.« A u apostolskom pismu *Novo millennio ineunte* (*Ulaskom u novo tisućljeće*), Ivan Pavao II. želi da Crkva blago Velikoga jubileja ne živi samo kao spomen prošlosti već kao proroštvo budućnosti. Papa nas poziva da se ne zaustavimo na onome što je prošlo, nego da idemo dalje. Njegove su riječi: idemo naprijed s nadom.

Novo tisućljeće se otvara pred Crkvom poput prostranog oceana u koji treba ući, računajući na Kristovu pomoć. Sin Božji koji se utjelovio prije dvije tisuće godina iz ljubavi prema čovjeku izvršava i danas svoje djelo. Moramo imati

pronicao pogled, a prije svega veliko srce, kako bismo ga vidjeli, kako bismo i sami postali njegovim sredstvom. Naš se korak na putovima svijeta, na početku Novog tisućljeća mora ubrzati, kaže sveti Otac, pozivajući Crkvu u sadašnjem vremenu na veliku i novu avanturu evangelizacije. Papa nas poziva: »Duc in altum!«.

Hvala!

Giulio Einaudi

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

(Ovo je prvi put da je Nuncij svoj govor izrekao na hrvatskome jeziku. Ranije je postojalo paralelno prevođenje s talijanskoga.)

Draga braćo i sestre, drago mi je što mogu pozdraviti sve sudionike Teološko-pastoralnog tjedna za svećenika koji ima za temu: »Krizna vrednota u današnjemu hrvatskom društvu«, i poželjeti uspješno odvijanje ovog značajnog skupa. Nažalost, krize vrednota nisu prisutne samo u hrvatskom društvu, nego općenito u svijetu. Na to je upozorio i Sveti Otac Ivan Pavao II. i za vrijeme jubilarnih slavlja na kojima su sudjelovali parlamentarci i državnici. Ali je Papa tom prigodom upozorio kršćane da ne smiju biti pesimisti, premda su vremena teška i mračna. Crkva i svaki pojedini kršćanin dijele strahove, nesigurnosti i pitanja svojih suvremenika. Ali nas Papa, doslovno, poziva da ne gledamo pesimistično na budućnost, jer smo spoznali da je Isus Krist gospodar povijesti. Osim toga, u Evanđelju je naše svjetlo koje nam osvjetljava put i u teškim i mračnim trenucima. I svojim apostolskim pismom »Ulaskom u novo tisućljeće«, Sveti nam Otac poručuje: »Sada moramo gledati naprijed; moramo izvesti na pučinu s pouzdanjem u Kristovu riječ.« On od nas ne traži da izmišljamo nove programe; program već postoji. To je program koji uvijek vrijedi, a sadržan je u Evanđelju i u živoj Predaji. Sigurnost da je Krist s nama do svršetka svijeta pratila je Crkvu kroz dvije tisuće godina. Iz nje i mi moramo crpiti snagu za svoj kršćanski život. Mi ne omalovažavamo probleme ili mislimo da pred izazovima svijeta postoji neka magična formula po kojoj ćemo se spasiti. Nas spašava osoba Isusa Krista koji je s nama do svršetka svijeta.

Draga braćo i sestre, uvjeren sam da svi mi ovdje prisutni, kao predstavnici Crkve i ovim skupom želimo posvjedočiti da je naša zadaća unositi svjetlo u krizu vrednotâ društva u kojemu živimo, a u tome ćemo uspjeti ako budemo dnevno razmatrali Evanđelje i ako ono bude istinsko nadahnuće za naše kršćansko življenje i svjedočenje.

Hvala!

Kard. Vinko Puljić
Nadbiskup vrhbosanski

Hvala lijepa na ovoj mogućnosti. Zaista od srca pozdravljam sve vas sudionike: od Apostolskog nuncija i domaćina, zagrebačkoga Nadbiskupa, braće biskupa, braće svećenika, redovnika i redovnica, svih sudionika i gostiju, predstavnika drugih vjerskih zajednica, čelnika Sveučilišta i čelnika Katoličkog bogoslovnog fakulteta.

Radujem se da se i ove godine događa ovaj susret i s posebnom radošću izražavam zajedništvo Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine, zajedništvo u ovim traženjima, jer svaka kriza u hrvatskom narodu, u Republici Hrvatskoj itekako je spojena posuda prema nama u Bosni i Hercegovini. Zato mi je drago da će se o ovoj temi razmišljati. Dolazim iz prostora gdje je ta kriza veoma opipljiva. Svjedok sam da su neki itekako svjesni izazivači krize, jer je glavna vrednota interes, a relativizirajući sve vrednote lakše se postiže interes. I zato mi je drago da će se o ovoj temi razmišljati i vjerujem time se suočiti s izazovom vremena, a još više očekujem i radujem se da ovo razmišljanje bude proročki izazov i pogled nade u budućnost. I zato želim da ovaj tjedan bude uspješan i želim da Bog blagoslovi sve one koji su ga organizirali, a na poseban način one predavače, koje pratim zadnjih godina, koji su se vrlo ozbiljno pripremili pa i danas očekujem da će to tako biti. I želim da nas ta predavanja zaista obogate u traženju nade u novom tisućljeću.

Hvala lijepa!

Ivan Devčić
Nadbiskup riječki

Srdačno pozdravljam organizatore ovoga Tjedna, uzoritoga Kardinala, zatim Nadbiskupa domaćina i preuzvišenog Nuncija te sve nadbiskupe, biskupe, sve redovničke poglavare, svećenike i laike koji su na ovom skupu.

Meni je posebno drago da je Katolički bogoslovni fakultet za Tjedan uzeo ovu temu, jer je doista u ovoj sveopćoj krizi, kriza vrednota temeljna kriza, a iza nje se zapravo krije kriza čovjeka koji je izgubio ili ne zna pravo živjeti svoju religioznu dimenziju. Pa već je bio spomenut u ovim uvodnim riječima i Nietzsche koji je prorok smrti Božje, ali je dobro vidio što to sve znači i za čovjeka i za našu civilizaciju. Nadam se da će ovaj Tjedan dati svoj doprinos, promišljajući vrednote i pitanja koja su s njima povezana, onoj, tako potrebnoj, duhovnoj obnovi u našem društvu.

Prenosim Tjednu i pozdrave riječke nadbiskupije i metropolije te naše Teologije u Rijeci koja je područni studij Bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Želim puno uspjeha.

Prof. dr. Branko Jeren
Rektor Sveučilišta u Zagrebu

Kao domaćin, jer kako smo upravo čuli, ovo je naš Fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pozdravljam uzoritog Kardinala, ekselenciju Nuncija, sve naše oce biskupe i sve ovdje nazočne.

Kada mi je dekan Ivančić rekao da očekuje da vas i ja s nekoliko rečenica pozdravim malo sam se zabrinuo. Naime, što može reći čelnik institucije koja u zadnjih nekoliko mjeseci i nije baš na sjajnom glasu u odnosu na moralnost, poštenje. Znete i sami na što mislim. No, svi mi znamo da je i to tema ovog skupa i siguran sam da će se i o tome moći zboriti. Piše: *Kriza vrednotâ u današnjemu hrvatskom društvu*. Pa vi, ovdje nazočni svećenici, uvijek nas učite – pa ja pamtim od kada sam počeo razumijevati – da je kriza uvijek postojala. Znači, nama nije nova. Mi je samo još jedanput prepoznajemo i još jedanput želimo dati svoj glas o toj krizi. Ja, kao sveučilišni profesor – to je sigurno i rezultat odgoja – naprosto želim svojim studentima kazati to isto; upravo onako kako sam učio u kući i u Crkvi. I mislim da je to tema o kojoj se treba stalno govoriti.

Prigodom inauguracije za Rektora, kazao sam nekoliko rečenica koje bih – ako mi dozvolite – ipak citirao. Govorio sam mladima, ne bez razloga – jer je zadaća sveučilišta briga o mladima, a i Nadbiskup je rekao da govorimo o krizi svih kriza – o strahu od budućnosti. Logično je da vjerujemo da se ta kriza može riješiti okretanjem k mladima i pravim odgojem mladih za vrednote. Tada sam kazao da su mladi u svim vremenima označavani kao uzdanica naroda. Hrvatski mladi ljudi to jasno svjedoče. U veličanstvenoj homogenizaciji hrvatskoga naroda tijekom Domovinskoga rata, hrvatska mladež – nošena idealom obrane nacionalnog identiteta, nošena idealom obrane prava na svoju Državu – odlučno je i jedinstveno branila svoju Domovinu. Danas, u vremenima sučeljavanja s brojnim posljedicama brutalne, krvave agresije na Hrvatsku, ali i u sučeljavanjima s nesagledivim posljedicama višedesetljetnog iscrpljivanja i uništavanja hrvatskog gospodarstva i bića, u neuspjelom komunističko-socijalističkom pokusu, mladi moraju odgovoriti na nove izazove. Najvažniji izazov je svakako izgradnja suvremene i moderne europske države, jer upravo mladi ljudi, neopterećeni nasljeđem prošlih vremena, svojim djelovanjem trebaju dovesti Hrvatsku u budućnost, kako naš narod zaslužuje. Danas, kada je neodgodivo potrebna duhovna i materijalna obnova Domovine, u mladima treba izrastati duh nesebičnog stvaranja novoga. Hrvatska mladež mora preuzeti tu odgovornost i mora – i vjerujem da je ona za to spremna – i u miru uzeti ono Kennedyevo geslo: *Što to još ja mogu učiniti za svoju Domovinu?*

I na kraju tek jedna želja: vrijeme je za riješiti se teškoga i pogubnoga nasljeđa poremećenih sustava vrednota; vratiti nam je hrvatskoj mladeži vrijednost rada, poštenja i znanja koje su potvrđene u tradiciji našega naroda. Vrijednosti

bez kojih se ne može izgraditi moderno društvo ni europska Hrvatska. Treba razotkriti lažne mitove o bogaćenju na brzinu i bez rada, o stjecanju društvenih prednosti na temelju snalaženja, veza i ideoloških pripadnosti. Nema brzih rezultata, nema uspona bez ustrajna rada i nema napretka bez znanja. Zato vratimo poštovanje radu, vratimo poštovanje znanju, naučimo mlade poštovati svoj rad koje god on vrste bio i poštovati profesiju kakva god ona bila. Oboružajmo hrvatsku mladež cjelovitim i širokim znanjem kojim će moći osigurati prosperitet te očuvati duhovni i kulturni identitet malobrojnoga hrvatskog naroda u naletu svakovrsne globalizacije i drugih iskušenja suvremene civilizacije. Pokažimo to primjerom na našem Sveučilištu svojim radom i marom, svojim ponašanjem, svojim prepoznavanjem i promicanjem pravih vrijednosti, svojom izvrsnošću. To je zadaća našega Sveučilišta i to mi činimo; to čini i naš Katolički bogoslovni fakultet. Naravno teško je u ovim vremenima kada je zaista posebno pogubno nepoštivanje tuđega rada, a kada se 320 godina rada ovoga našeg Sveučilišta u stanju poniziti u nekoliko sekundi televizijskog izvješća ili u jednom novinskom naslovu. Nažalost, i oni najodgovorniji poništavaju sve učinjeno prije njih i zato sam uvjeren da će i rad ovoga skupa odjeknuti u hrvatskoj javnosti, a prvenstveno odjeknuti u hrvatskoj mladosti koja, siguran sam, zna kuda Hrvatska treba ići dalje i uvjeren sam da su bolja vremena pred svima nama.

Zahvaljujem svima na pozornosti.

Dr. Marinko Vidović

Prodekan za znanost i predstavnik Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

Danas je postalo jako suvremeno govoriti o krizi i krizama na svim razinama ljudskog postojanja. Pri tome se obično ističe negativni značenjski vid ove riječi: nestašica, oskudica, pomutnja, teško stanje. A riječ, ako je gledamo u njezinom izvornom značenju, ima i pozitivne odrednice. Naime, riječ korijenski dolazi od grčkog glagola *krino* odakle i imenica *krisis*: rasprava, prosudba, sud, odlika. Želio bih da nosivu riječ u izabranoj temi ovogodišnjeg Teološko-pastoralnog tjedna shvatimo u njezinom izvornom značenju i to pod pozitivnim vidom. Želimo raspravljati, prosuditi i donijeti neke odluke i obzirom na vrednote u današnjemu hrvatskom društvu.

Nadam se i očekujem da će nas predavači interdisciplinarnim pristupom uvesti u prosudbu vrednota u današnjemu hrvatskom društvu i dati nam barem naslutiti neke izlaze. Svima vama želim da se osobno obogatite ovim trodnevним okupljanjem i da osobno bogatstvo uspijete pretočiti i u pastoralnu praksu.

Hvala lijepa!

*Dr. Marko Josipović, dekan
Pozdrav u ime Vrhbosanske katoličke teologije*

Često se čuje tvrdnja, potkrjepljivana raznim argumentima, da kriza vrednotâ potresa svekoliki svijet, da je zahvatila sve pore ljudskoga života te, dosljedno, da na prijelazu iz svojega drugog u treće tisućljeće ni kršćanstvo u cjelini ni kršćanski narodi i kršćanske zajednice nisu od toga pošteđeni. To onda očito vrijedi i za današnje hrvatsko društvo, koje, osim što dijeli sudbinu i teškoće suvremenoga svijeta u najširem smislu, još uvijek nosi rane prouzročene ratovima i totalitarizmima 20. stoljeća. Kako se ne bi ostalo samo na općenitoj tvrdnji, vrlo je važno pobliže dijagnosticirati sadašnje stanje, koliko je to moguće, te upravo u datim životnim okolnostima, za bitne aspekte društvenoga života ponovno i na primjeren način istaknuti temeljne ljudske i kršćanske vrednote i podsjetiti na ljestvicu vrednotâ koja će čovjeku trećega milenija na ovim prostorima biti koristan orijentir i zvijezda vodilja na putu izgradnje novoga zdravog društva.

Upravo to očekujemo od XLI. teološko-pastoralnog tjedna i u tom kontekstu vidimo aktualnost i povrh svega važnost teme »Krizu vrednotâ u današnjemu hrvatskom društvu«, kojom će se pozabaviti predavači i sudionici ovoga Tjedna.

U ime Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu čestitam organizatoru na odabiru teme, sve iskreno pozdravljam i svima želim plodan rad.

*prof. dr. sc. Ivan Koprek, dekan FFDI
Pozdrav u ime Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu*

Pozdravljam cijenjeni skup u ime Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu. Nije potrebno isticati da kao kršćani svi mi ovdje okupljeni živimo paradoksalnu dijalektiku svojega poslanja. Kršćanin je, naime, onaj tko traži vječno a posvećuje se vremenskom, onaj tko se otvara nebu a ostaje dijete zemlje. Činjenica je da smo u svijetu u kojem je teško ovo podnositi. Danas su više nego ikada poljuljana mjerila vrednovanja. Živimo u vremenu opasne razdrtosti i bolesti duha. Od mnogobrojnih znakova koji su tu prepoznatljivi i koji konotiraju naše doba svakako treba spomenuti pluralizam i liberalizam, okretanje od piramidalnog (hijerarhijskog) modela mišljenja prema okruglom (diskurzivnom), ustajalost struktura, kult tjelesnosti, krizu identiteta i autoriteta, raznovrsnu zavist i isključivost ... Čovjek današnjice, kako onaj u Crkvi tako i izvan nje, treba vrednote koje će mu osigurati ravnovjesje i otvarati budućnost. Nadam se da će ovaj skup učiniti upravo to: da će nas uvoditi u smjer zdravoga ravnovjesja i pokazivati mogućnost za bolje sutra. Istina je da će čovjek pripadati onome tko će mu pružati najbolju budućnost. Želim svima plodotvoran rad.